

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های خبری

رفتار دولت‌های دمکرات و جمهوری خواه آمریکا در قبال ایران بعد از انقلاب

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

– گروه تلگرام پژوهش خبری صدا و سیما <https://telegram.me/pajooreshkhabar>

پژوهشگر: دارابی

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

1	مقدمه
2	الف) دولت کارتر
2	- مداخله در امور داخلی ایران
3	- پذیرش شاه مخلوع در خاک خود
3	- حمله طیس و نقض حاکمیت ملی ایران
4	- تحریم های اقتصادی و قطع کامل روابط دیپلماتیک
4	- حمایت از عراق در برابر ایران
5	ب) دولت ریگان
5	- عملیات استانچ
5	- دفاع از عراق و توهین به ایران
6	- قرار دادن نام ایران در فهرست حامیان تروریسم همزمان با تلاش برای برقراری رابطه با ایران
7	- ممنوعیت واردات از ایران
7	- مداخله مستقیم آمریکا در جنگ عراق علیه ایران
7	- انهدام هواپیمای ایرباس ایران
8	ج) دولت بوش پدر
8	- تردید در انتخاب گزینه ممانعت از قدرت گیری ایران یا برقراری رابطه با آن
8	- اعلام 4 اتهام علیه ایران
9	- تنگ کردن حلقه تحریم علیه ایران
9	د) دولت بیل کلینتون
9	- زدن برچسب «کشور سرکش» به ایران
10	- تدوین استراتژی «مهار دوجانبه»
11	- تحریم علیه ایران
11	- اختصاص بودجه برای خرابکاری علیه ایران
12	و) دولت بوش پسر
12	- قرار دادن ایران در «محور شرارت»
12	- تشدید جنگ روانی علیه ایران و تهدید نظامی ایران
13	- اختصاص کمک مالی برای ترویج دموکراسی در ایران
13	- تمدید تحریمها علیه ایران و نیز اعمال تحریم جدید
14	ه) دولت اوباما

- 14.....توسعه و تعمیق تحریم ها علیه ایران
- 15.....تداوم جنگ روانی علیه ایران
- 16.....سخن آخر

از آغاز پیروزی انقلاب اسلامی ایران تاکنون، دولت ایالات متحده آمریکا اقدامات بی‌شماری برای شکست یا تضعیف نظام برخاسته از این انقلاب انجام داده است. با این وجود، 4 دهه فشارسیاسی، اقتصادی، روانی و حتی نظامی 5 دولت دمکرات (یک دوره کارتر، دو دوره بیل کلینتون و دو دوره باراک اوباما) و 5 دولت جمهوری خواه (دو دوره ریگان، یک دوره بوش پدر و دو دوره بوش پسر)، عزم مردم مسلمان ایران را برای ممانعت از نفوذ بیگانگان در کشور و حراست از استقلال، آزادی و جمهوری اسلامی راسخ‌تر کرده است. شواهد نشان می‌دهد به رغم شکست آمریکا در تقابل با ایران، دولت‌های جدیدی که در این کشور بر سر کار می‌آیند، در مقایسه با دولت پیش از خود، فشار را بر ایران افزایش داده‌اند. در این نوشتار فهرستی از اقدامات و مواضع دولت‌های مختلف دمکرات و جمهوری خواه در قبال جمهوری اسلامی ایران به ترتیب زمانی ذکر می‌شود.

مواضع دولتهای مختلف دمکرات و جمهوری خواه در قبال جمهوری اسلامی ایران	
1- مداخله در امور داخلی ایران 2- پذیرش شاه مخلوع در خاک خود 3- حمله طبس و نقض حاکمیت ملی ایران 4- تحریم های اقتصادی و قطع کامل روابط دیپلماتیک 5- حمایت از عراق در برابر ایران	دولت کارتر (دمکرات - یک دوره)
1- عملیات استانچ 2- دفاع از عراق و توهین به ایران 3- قرار دادن نام ایران در فهرست حامیان تروریسم همزمان با تلاش برای برقراری رابطه با ایران 4- ممنوعیت واردات از ایران 5- مداخله مستقیم آمریکا در جنگ عراق علیه ایران 6- انهدام هواپیمای ایرباس ایران	دولت ریگان (جمهوری خواه - دو دوره)
1- تردید در انتخاب گزینه ممانعت از قدرت گیری ایران یا برقراری رابطه با آن 2- اعلام 4 اتهام علیه ایران 3- تنگ کردن حلقه تحریم علیه ایران	دولت بوش پدر (جمهوری خواه - یک دوره)
1- زدن برچسب «کشور سرکش» به ایران 2- تدوین استراتژی «مهار دوجانبه» 3- تحریم علیه ایران 4- اختصاص بودجه برای خرابکاری علیه ایران	دولت بیل کلینتون (دمکرات - دو دوره)
1- قرار دادن ایران در «محور شرارت» 2- تشدید جنگ روانی علیه ایران و تهدید نظامی ایران 3- اختصاص کمک مالی برای ترویج دمکراسی در ایران 4- تمدید تحریم ها علیه ایران و نیز اعمال تحریم جدید	دولت بوش پسر (جمهوری خواه - دو دوره)
1- توسعه و تعمیق تحریم ها علیه ایران 2- تداوم جنگ روانی علیه ایران	دولت اوباما (دمکرات - دو دوره)

دولت کارتر

- مدافله در امور داخلی ایران

مسئله آمریکا با انقلاب ایران موافق نبود؛ زیرا این انقلاب منافع آمریکا را در منطقه حساس غرب آسیا در شرایط جنگ سرد به خطر انداخته بود. جیمی کارتر، رئیس جمهور آمریکا دو ماه بعد از پیروزی انقلاب این نکته را به صراحت مطرح کرد که تغییر رژیم در ایران باعث سرخوردگی دولت آمریکا شده است^۱. با آنکه کشور آمریکا جزو اولین کشورهای بود که جمهوری اسلامی را به رسمیت شناخت؛ ولی روابط دو کشور، با خروج ایران از پیمان سنتو و متعاقباً انحلال آن، لغو قراردادهای نظامی دو جانبه، خروج مستشاران نظامی و غیرنظامی آمریکا از ایران، خودداری آمریکا از تحویل سلاح‌ها و تجهیزات نظامی و غیرنظامی خریداری شده از قبل، موضع‌گیری‌های غیردوستانه و خصمانه کنگره و رسانه‌های گروهی آمریکا علیه دولت انقلابی ایران، فرار بسیاری از مهره‌های اصلی نظامی رژیم سابق به آمریکا و مشارکت برخی از آنها در فعالیت‌های ضدانقلابی، تحریکات و اقدامات آمریکا در برخی نقاط حساس ایران مانند کردستان^۲، ملاقات برخی از مقامات آمریکایی با شاه مخلوع و سرانجام اجازه ورود شاه به آمریکا و در پی آن اشغال سفارت آمریکا به تدریج از سردی به تیرگی و سپس وخامت و بالاخره دشمنی آشکار تبدیل شد.

1. روزنامه اطلاعات، 1358/1/9

2. در یکی از اسناد «خیلی محرمانه» سفارت آمریکا یکی از دیپلمات‌های آمریکایی به نام جان گریوز اظهار می‌دارد: به نظر من حداقل دو سناریو وجود دارد که می‌توان آشوب به پا کرد و باعث سقوط نهایی آنان شد، سناریو اول: نیروهای رو به تفرق ناشی از نارضایتی‌های نژادی و منطقه‌ای که اگر به نحو نامناسبی با آنها برخورد شود، می‌تواند سبب بسته شدن حوزه‌های نفتی و رکود در اقتصاد سنتی شده و یا ناسیونالیسم، آن قدر بی‌اثر شود که توده‌های مردم از عدم استعداد و توانایی رهبران اسلامی خود ناراضی و ناامید شوند. سناریو دوم: ایجاد اختلاف در میان محصلین و دانشجویان دانشگاهها نیز، می‌تواند منجر به بروز نارضایتی عمومی و یا خشونت شده و سبب به وجود آمدن همان دوره‌های چهل روزه شهادت‌طلبی شود که منتهی به سقوط شاه گردید. (اسناد لانه جاسوسی، جلد 6-1، صفحه 131-132). در یک سند دیگر به تاریخ ششم اوت 1358/5/15/1979 که دارای طبقه‌بندی سری می‌باشد چنین آمده است: اگر کردها، آذربایجانی‌ها، اعراب و سایر گروه‌های قومی تلاش‌های خود را هماهنگ کنند (اغتشاش هماهنگ و همزمان) و در جهت مشترک سرنگونی دولت کنونی، با یکدیگر همکاری و از یکدیگر حمایت کنند، به عقیده ما آنها امکان موفقیت دارند. (اسناد لانه جاسوسی، کردستان (1) صفحه 152)

فروردین 1358، سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا ضمن ابراز تأسف از اعدام امیرعباس هویدا، نخست وزیر اسبق ایران گفت: اعتقاد راسخ خود را برای ایران کاملاً روشن کرده‌ایم که در این دادگاه‌ها باید محاکمات علنی و عادلانه‌ای که از لحاظ بین‌المللی مورد قبول واقع شود، انجام گردد.¹ 23 فروردین 58، کاردار موقت سفارت آمریکا در ملاقاتی با ابراهیم یزدی وزیر امور خارجه دولت موقت، درباره دادگاه‌های انقلاب اظهار نگرانی کرد و خواستار توقف محاکمات و اعدام‌های انقلابی شد.² اواخر اردیبهشت 1358 نیز، وزارت امور خارجه آمریکا از صدور حکم اعدام شاه و خانواده‌اش اظهار تأسف و اعدام‌ها را سرزنش کرد. اعضای با نفوذ کنگره هم که روابط نزدیکی با رژیم پهلوی داشتند، در مصاحبه‌ها سیاست انقلاب ایران را محکوم کردند. سناتور جیکوب جیوتیس و سناتور هنری جکسون، دو تن از این افراد بودند که هر دو در محافل ایرانی به عنوان حامیان دیرینه شاه و حکومت وی شهرت داشتند. سنا در 17 می 1979 قطعنامه‌ای را که سناتور جیوتیس در محکوم کردن اعدام‌های انقلابی در ایران تهیه کرده بود، تصویب کرد. این قطعنامه نخستین اعتراضی است که از سوی رکن قانونگذاری آمریکا نسبت به محاکمه‌های انقلابی ایران که تاکنون 200 اعدامی داشته است، ابراز می‌شود.³

- پذیرش شاه مفلوح در خاک فود

کارتر، رئیس جمهور آمریکا، در تاریخ 1979/10/19-58/7/27 پروانه اقامت در خاک آمریکا، برای شاه سابق ایران و همراهانش که در مکزیک به سر می‌برند، فرستاد.⁴ با حضور شاه در خاک آمریکا انقلابیون مسلمان با توجه به تجربه تاریخی 28 مرداد سال 1332 و نقش آمریکا در کودتا علیه دولت قانونی ایران احساس خطر کردند. رفتارهای مداخله گرانه آمریکا و حمایت این کشور از عناصر رژیم پهلوی موجب خشم مردم ایران و در نتیجه اشغال سفارت این کشور در تهران شد. حتی پس از آنکه انقلابیون خواستار حسن نیت آمریکا در قبال انقلاب مردم ایران و استرداد شاه به ایران شدند دولت آمریکا از این امر سر باز زد. هادینگ کارتر، سخنگوی کاخ سفید گفت: به شاه فقط برای معالجه اجازه اقامت داده‌ایم و حضور او همیشگی نیست؛ او تا زمانی که مداوا می‌شود، در آمریکا خواهد ماند. او گفت که نمی‌داند شاه تا چه زمانی در بیمارستان می‌ماند، اما آنچه مسلم است این است که ویزای او تا آن لحظه باطل نخواهد شد.⁵ سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا هم اعلام کرد که دولتش سعی نخواهد کرد شاه ایران را ترغیب به اقامت در آمریکا یا ترک آن کند.⁶

- ممله طبس و نقض ماکمیت ملی ایران

اشغال سفارت آمریکا و انتشار اسناد مربوط به جاسوسی این کشور از ایران و تلاش‌های عوامل آن برای ضربه زدن به نظام جمهوری اسلامی ایران، موجب تحقیر و بی‌آبرویی این کشور در عرصه جهانی شد. بر همین اساس دولت کارتر ضمن اعزام ناو هواپیمابر نیروی دریایی خود به خلیج فارس، سه طرح را علیه ایران به بررسی گذاشت: عملیات نجات؛ اقدام تلافی جویانه در صورت کشته شدن گروگان‌ها و واکنش نظامی با تمرکز بر مناطق نفت خیز ایران و در نتیجه تجزیه ایران.⁷

1. روزنامه اطلاعات، 1358/1/19

2. دانشجویان مسلمان پیرو خط امام، اسناد لانه جاسوسی، بی نا، بی تا، شماره 34، ص 65

3. روزنامه اطلاعات، 58/2/29

4. روزنامه اطلاعات، 1358/8/1

5. روزنامه کیهان، 1358/8/15

6. روزنامه اطلاعات، 1358/8/20

7. برژینسکی، زیگنیو، قدرت و تحول خاطرات مشاور امنیت ملی 1977-1981، مرضیه ساقیان، تهران: مرکز چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه، 79، ص 642

گزینه سوم به دلیل حمله آمریکا به افغانستان و شرایط حساس منطقه و گزینه دوم به جهت ترس از آشکار شدن ضعف آمریکا برای نجات جان گروگان‌ها رد شد و در نهایت گزینه سوم عملیاتی شد. عملیات نظامی آمریکا پنجم اردیبهشت 1359 با حضور دو هواپیمای سی 130، 8 هلی کوپتر و 132 نظامی با کمک چند کشور منطقه انجام شد اما با از بین رفتن یکی از هواپیماها، نیمی از هلی کوپترها و کشته شدن 8 نظامی آمریکایی در صحرای طبس، شکست خورد.¹

- ترمیم های اقتصادی و قطع کامل روابط دیپلماتیک

قطع خرید نفت از ایران؛ مسدود کردن دارایی های ایران در تمامی بانک‌های آمریکا و شعب خارجی آنها طی فرمان اجرایی 12170 رئیس جمهور آمریکا در 14 نوامبر 1979² و اعلام تحریم اقتصادی از دیگر اقدامات دولت دمکرات کارتر علیه ایران بود. کارتر (7 آوریل 1980/18/59)، قطع روابط دیپلماتیک با ایران را اعلام کرد. رئیس جمهور آمریکا اظهار داشت اگر گروگان‌ها آزاد نشوند، تصمیمات شدیدتری علیه ایران اتخاذ خواهد شد و آمریکا با هم‌پیمانان خود اقدامات مقتضی به عمل خواهد آورد؛ هیچ ویزای جدیدی برای ایرانیان صادر نخواهد شد و تمامی ویزاهای صادر شده پس از بحران باطل می‌باشد.³

پیام کارتر به کنگره درباره ممنوعیت‌های بیشتر در معاملات با ایران و فرمان اجرایی 17 آوریل 1980 (28 فروردین 59):

ممنوعیت واردات مستقیم یا غیرمستقیم کالاها یا خدمات ایرانی از ایران به آمریکا به جز مواد وارد شده برای انتشار مطبوعات یا رسانه‌های رادیو تلویزیونی؛ ممنوعیت هرگونه معامله با اشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی توسط شهروندان یا ساکنان دائمی آمریکا که به سفر آن شخص به ایران پس از امروز مربوط باشد؛ ممنوعیت پرداخت مخارج معامله در داخل ایران توسط یا از طرف هر یک از شهروندان یا ساکنان دائمی در داخل ایران؛ ممنوعیت پرداخت‌ها، واگذاری اعتبارات یا انتقال سایر سرمایه‌ها، اموال و دارایی‌های موجود در اینجا به هر فردی در ایران به جز حواله یا ارسال وجه برای خانواده؛ لغو مجوز معامله اشخاص مشمول قوانین قضایی آمریکا با هواپیمایی ایران، شرکت ملی نفت ایران و شرکت ملی گاز ایران. . . . همه قطعات یدکی و سازوکارهای نظامی تحویل داده نشده به ایران، بین نیروهای نظامی خود ما تقسیم شده یا به خریداران دیگر واگذار شود. این اقدام با احترام به ایران و اتباع آن اتخاذ گردید.⁴

- حمایت از عراق در برابر ایران

شکی نیست که حمله عراق به ایران با چراغ سبز آمریکا آغاز شد. وزیر امور خارجه آمریکا اگر چه مدعی بود که کشورش هیچ‌گونه دخالتی در به راه‌انداختن جنگ نداشته است اما اظهار امیدواری کرد بحران گروگان‌ها را حل کند.⁵ برژیسنکی، مشاور امنیت ملی آمریکا هم یک ماه بعد از آغاز جنگ صراحتاً اعلام کرد: آمریکا باید برای سقوط انقلاب اسلامی، کاملاً از رژیم عراق پشتیبانی کند.⁶

1. بکویت، چارلی و ناکس، دونالد، نیروی دلتا از پلی می‌تا طبس، تهران: امیر کبیر، 1365

2. ویلیام میلر، وزیر خزانه‌داری آمریکا در این خصوص گفت تصور می‌کنم مسدود کردن دارایی ایران در آمریکا، به نفع ایران انجام گرفته است. بدیهی است که رژیم کنونی ایران به حال این کشور مضر است. (روزنامه جمهوری اسلامی 1358/9/10)

3. گاه‌شمار سیاست خارجی ایران از دی 56 تا مرداد 67، بهرام نوازی، 1381، تهران: مرکز نشر اسناد انقلاب اسلامی، ص 233

4. تاریخ مستند روابط دوجانبه ایران و ایالات متحده آمریکا، یوناہ الکساندر و الن ناز، ترجمه دکتر سعیده لطفیان و احمد صادقی، 1387، نشر قومس، ص 725-723

5. روزنامه کیهان، 1359/7/30

6. روزنامه جمهوری اسلامی، 1359/8/12

- عملیات استانچ

ریگان، 20 ژانویه 1981 چهار ماه بعد از آغاز حمله عراق به ایران وارد کاخ سفید شد. در این دوره جنگ عراق علیه ایران ابعاد گسترده تری به خود گرفته بود. دولت ریگان علناً پیروزی ایران را در جنگ به ضرر منافع آمریکا بیان کرد^۱ و در جهت پیشگیری از این نتیجه تلاش می کرد. آمریکا عملیات استانچ یا انسداد برای جلوگیری از هر گونه فروش سلاح به ایران را به اجرا درآورد. این کشور از آغاز سال 1984 اعلام کرد به ملت‌های دوست در خلیج فارس اطلاع داده است که شکست عراق از ایران با منافع آمریکا مغایر بوده و در نتیجه اقداماتی اتخاذ کرده است تا از این امر جلوگیری شود. اقدام نخست آمریکا گسترش حمایت‌های مستقیم و غیر مستقیم از عراق و اقدام دوم جلوگیری از فروش هر گونه سلاح به ایران بود.^۲ این در حالی بود که آمریکا برای عراق محدودیتی ایجاد نمی کرد. در سال 1366 آمریکا درباره فروش رایانه‌های پیشرفته به کارخانجات سعد 16 که مرکز علمی آزمایشگاهی عراق برای سلاح‌های کشتار جمعی به شمار می‌رفت به توافق رسید.^۳

- دفاع از عراق و توهین به ایران

زمانی که موشک عراقی در 17 مه 1987 ناوچه آمریکایی استارک را در خلیج فارس هدف قرار داد و 37 ملوان آمریکایی آن کشته شدند، ریگان به سرعت بیانیه رسمی عراق مبنی بر اتفاقی بودن حمله را پذیرفت؛ ریگان بعد از آن به نحوی غیرعادی گفت: ایران جناح شرور واقعی در این جریان است. رئیس جمهور آمریکا در یک کنفرانس مطبوعاتی در 27

1. روزنامه جمهوری اسلامی، 1361/3/2

2. غرایاق زندی، داود و همکاران، سیاست خارجی آمریکا در قبال جمهوری اسلامی ایران، پژوهشکده مطالعات راهبردی، 1389، ص 118

3. همان، 128ص

می 1987 (7 خرداد 1366) زمانی که سناریو فرضی بسته شدن آبراه‌های بین‌المللی مورد بحث بود، ناشیانه ایران را، « کشور وحشی » خواند.^۱

- قرار دادن نام ایران در فهرست مامیان تروریسم همزمان با تلاش برای برقراری رابطه با ایران

ژانویه ۱۹۸۴ دولت آمریکا به دلیل بمب گذاری در نیروگاه نظامی آمریکا در لبنان توسط نیروهای حزب الله لبنان که ۲۴۱ کشته بر جای گذاشت، ایران را در لیست کشورهای حامی تروریسم قرار داد. این امر موجب منع صادرات و فروش کلیه تجهیزات نظامی به ایران (از سال ۱۹۸۶)، کنترل صادرات کالاهایی که دارای مصارف دوگانه نظامی و غیر نظامی هستند و قطع کلیه کمک‌های مالی به ایران از جمله مخالفت با اعطای وام توسط بانک جهانی گردید. دولت آمریکا به نماینده خود در سازمان‌های مالی بین‌المللی مانند بانک جهانی ابلاغ کرد که با هرگونه وام و کمک مالی این سازمان‌ها به ایران مخالفت نمایند و به تبع آن کمک‌های مالی آمریکا به این سازمان‌ها را به میزان وام‌هایی که می‌توانست به ایران تعلق گیرد، کاهش داد. ریگان، حتی تهدید کرد اگر دلایلی غیر قابل انکار مبنی بر دست داشتن ایران یا سوریه در یک اقدام تروریستی وجود داشته باشد؛ ممکن است عملیات نظامی علیه این دو کشور انجام دهد.^۲

از سوی دیگر دولت ریگان که در پیشبرد اهدافش در قبال جمهوری اسلامی - علی‌رغم اتخاذ سیاست خشن - ناکام مانده بود، بعد از اعلام گزارش مطالعات شورای امنیت ملی درباره وضعیت ایران، تصمیم به تجدیدنظر در سیاست خود در قبال ایران گرفت. گزارش مطالعات شورای امنیت ملی تصریح می‌کرد نیاز ایران به اسلحه بهترین بهانه برای برقراری رابطه است. اما به دلیل قطع ارتباط ایران و آمریکا و تحریم تسلیحاتی ایران از سوی آمریکا، امکان برقراری ارتباط به صورت مستقیم نبود؛ از این رو آمریکا با قاچاقچیان و دلالان اسلحه مرتبط با ایران وارد مذاکره شد، تا از این طریق به اهداف خود برسد. منوچهر قربانی فر واسطه ایرانی این معاملات بود و آزادی گروگان‌های آمریکایی در لبنان، شرط اولیه آن تعیین شد. تصور آمریکایی‌ها این بود که دولتمردان ایران به دلیل نیاز شدید به اسلحه، آماده کنار گذاشتن خصومت‌ها هستند. مک فارلین و همراهانش با نام مستعار و پاسپورت جعلی ایرلندی با یک هواپیمای بوئینگ 707 اسرائیلی که به نام کشور ایرلند رنگ شده بود و حامل قطعات سلاح‌های استراتژیک و هدایایی که شامل یک کتاب انجیل امضا شده توسط ریگان و یک کیک به شکل کلید بود، وارد تهران شدند. پس از اطلاع از هویت مسافران و اهداف آنها، به دستور حضرت امام هیچ‌کدام از مسئولین عالی‌رتبه نظام به ملاقات مک فارلین و هیئت همراه نرفتند.

بعد از فاش شدن این رسوایی، ریگان اعتراف کرد که در سیاست نزدیکی به ایران، اشتباهاتی روی داده است. وی در عین حال به دفاع از هدف شایسته سیاستش پرداخت و گفت هدف فتح‌الباب یا میانه روی ایران برای ایجاد سدی در برابر توسعه طلبی شوروی در خلیج فارس و کمک به آزادی گروگان‌ها در لبنان بوده است.^۳ جورج شولتز، وزیر امور خارجه آمریکا هم گفت جمهوری اسلامی با ادامه جنگ عراق، منافع آمریکا را مستقیماً مورد تهدید قرار داده است. تلاش آمریکا برای برقراری روابط با ایران (ماجرای مک فارلین)، کوششی بود برای بهبود روابط خارجی واشنگتن با تهران که ناکام ماند.^۴

1. بیل، جیمز، عقاب و شیر، ترجمه مهوش غلامی، 1371، نشر کوبه، ص 489

2. روزنامه جمهوری اسلامی، 1365/2/6

3. روزنامه اطلاعات، 1365/9/16

4. روزنامه جمهوری اسلامی، 1365/11/8

- ممنوعیت واردات از ایران

ریگان، رئیس جمهور آمریکا اعلام کرد، به تلافی حملات ایران به منافع آمریکا در خلیج فارس، کل واردات آمریکا از این کشور ممنوع شد.^۱ بر اساس فرمان اجرایی 12613 در تاریخ سی ام اکتبر 1987 تمامی واردات از ایران به جز نشریات و محصولات تصفیه شده نفتی از کشورهای ثالث که از مواد خام نفتی ایران تهیه شده باشد ممنوع شد. ریگان، رئیس جمهور آمریکا: ما فقط پس از تلاش‌های مکرر، اما ناموفق برای کاهش بحران با ایران و در پاسخ به ادامه و افزایش اقدامات جنگجویانه حکومت ایران دست به این تحریمات اقتصادی زدیم. . . این تحریمات نتیجه مستقیم اقدامات دولت ایران از جمله حملات این کشور علیه نیروهای آمریکایی و کشتی‌های تجاری آمریکا، امتناع این کشور از اجرای قطعنامه 598 شورای امنیت سازمان ملل، ادامه تجاوزات این کشور علیه کشورهای بی‌طرف خلیج فارس و کمک این کشور به تروریسم در آن منطقه و هر نقطه دیگر جهان می‌باشد. (روزنامه جمهوری اسلامی 1366/8/6)

- مدافله مستقیم آمریکا در جنگ عراق علیه ایران

با تغییر موازنه نبرد به نفع ایران، عنصر تهدید در سیاست آمریکا در قبال ایران پررنگتر شد و افزایش نیروهای نظامی آمریکا در منطقه به وقوع جنگ محدود و کم شدت میان آنها منجر شد. در این شرایط آمریکا چند اقدام را در دستور کار قرار داد: افزایش توان نظامی در منطقه برای حفظ جریان صدور نفت و مقابله با اقدامات نظامی ایران، تضعیف توان نظامی ایران، تقویت توان نظامی عراق، هماهنگی بیشتر با کشورهای منطقه و اعمال فشارهای دیپلماتیک و اقتصادی بر ایران، افزایش فشارهای سیاسی اقتصادی و دیپلماتیک دو جانبه چند جانبه و سازمان ملل بر ایران.^۲

حمله به کشتی اجر ایران (1366/6/30) - غرق کشتی ایران اجر (1366/7/16) - حمله به سکوی نفتی رشادت (1366/7/27) - حمله به سکوی رشادت، سلمان، ناوچه سهند، جوشن و سبلان (1367/1/29) از جمله اقدامات آمریکا در این چارچوب بود.

- انهدام هواپیمای ایرباس ایران

۱۲ تیر ۱۳۶۷ (۳ ژوئیه ۱۹۸۸ میلادی) هواپیمای ایرباس ایران با 290 سرنشین از بندرعباس به سمت دوی در حرکت بود که ناو یواس اس وینسنس نیروی دریایی ایالات متحده آمریکا با شلیک موشک هدایت شونده آن را بر فراز خلیج فارس سرنگون کرد. چهار سال بعد روزنامه «نیویورک تایمز» نوشت ناو وینسنس در آبهای فلات قاره ایران بود نه در آبهای بین‌المللی و پنتاگون (وزارت دفاع آمریکا) در آن زمان بر این حقیقت سرپوش گذاشت. همچنین دریاسالار «ویلیام کراو»، رئیس ستاد مشترک نیروهای مسلح آمریکا بعدها در گفت‌وگو با بی بی سی تاکید کرد: ناو «وینسنس» بدون هیچ دلیل روشنی با وجود برخورداری از توپ‌ها و موشک‌های دوربرد به کرانه آبهای ایران آمده بود. هدف آمریکا، نه تنها ساقط کردن هواپیمای ایرباس ایران، بلکه وادار کردن جمهوری اسلامی به پذیرش صلح و پایان جنگ تحمیلی بود. چنان‌که رونالد ریگان، رئیس جمهور وقت آمریکا در این زمینه اظهار داشت: «این فاجعه (سقوط هواپیمای مسافربری ایران از سوی آمریکا) ضرورت دستیابی به برقراری صلح را با حداکثر شتاب، دو چندان ساخته است».^۳

1. روزنامه اطلاعات، 1366/8/5

2. غرایق زندگی و همکاران، همان، ص 124

3. سیاست روز، 1388/4/12

- تردید در انتخاب گزینه ممانعت از قدرت گیری ایران یا برقراری رابطه با آن

پس از پایان جنگ، تحریم‌های موجود علیه ایران همچنان برجای ماند. اما میانجیگری ایران در آزادسازی گروگان‌های غربی در لبنان از یکسو و رویکرد ایران در قبال حمله آمریکا به عراق در سال ۱۹۹۱، شرایط متفاوتی ایجاد کرده بود؛ به نوعی که مقامات آمریکا در نوع برخورد با ایران دچار تردید شده بودند. جیمز بیکر، وزیر امور خارجه آمریکا اعلام کرد اگر ما با ایران رابطه داشتیم، دیگر مشکلی در منطقه نداشتیم و اسرائیل هم در خطر نبود؛ اما تیرگی رابطه ایران و آمریکا سدی در مقابل اجرای طرح‌ها شده‌است؛ یا باید جلوی قدرت و نفوذ ایران در منطقه به هر طریق ممکن گرفته شود یا این که با این کشور رابطه برقرار شود^۱. با این حال نظر نهایی دولت بوش این بود که رفتار جمهوری اسلامی ایران در عرصه منطقه‌ای منافع واشنگتن را به خطر می‌اندازد و می‌بایست با آن برخورد شود.

- اعلام 4 اتهام علیه ایران

بوش، مانند ریگان، ایران را حامی تروریسم معرفی کرد. وزارت امور خارجه آمریکا در دوران 4 ساله بوش در گزارش سالانه ایران را حامی تروریسم معرفی کرد. در این گزارشها گفته شد جمهوری اسلامی ایران از طریق سفارتخانه‌های خود در صدد کمک نظامی و مالی به تروریست هاست. اتهام دیگری که دولت بوش علیه ایران مطرح کرد مخالفت با روند صلح خاورمیانه بود. دولت بوش نخستین بار ایران را به دلیل «نادیده گرفتن روند صلح و مخالفت با توافقات اعراب و اسرائیل» مورد انتقاد قرار داد. مورد دیگر این بود که دولت بوش، اقدام ایران در بازسازی توان نظامی بعد از دفاع 8 ساله مقابل صدام، تلاش برای دستیابی به سلاح‌های کشتار جمعی و هسته‌ای ارزیابی و آن را تهدیدی برای کشورهای شورای همکاری خلیج

1. روزنامه جمهوری اسلامی 1371/3/4

فارس معرفی کرد. اتهام چهارم بوش به ایران، نقض حقوق بشر بود؛ اتهامی که دلیل آن موضع ایران در قبال نویسنده کتاب آیات شیطانی بود.

- تنگ کردن ملقه تمريم عليه ايران

کنگره آمریکا در واکنش به تلاش ایران برای بازسازی بعد از جنگ، با تصویب قانون «منع گسترش تجهیزات نظامی ایران و عراق» در سال ۱۹۹۲ مجدداً اقدام به تنگ کردن حلقه تحریم اقتصادی ایران نمود. این قانون دربرگیرنده مقررات جدید و محدود کننده بود؛ به نوعی که گفته می‌شود محدود کننده‌ترین قانونی بود که از سال ۱۹۸۰ درباره ایران به تصویب رسید. این تحریم در شرایطی بود که هزینه نظامی ایران از دیگر همسایگانش کمتر بود؛ ضمن اینکه ایران در بازسازی توان نظامی‌اش دلایل مشروعی داشت. آمریکا طی دوره بوش حدود ۴۵ میلیارد دلار تجهیزات نظامی به عربستان فروخت، در حالیکه در این زمان هزینه نظامی ایران سالانه دو میلیارد دلار بود.^۱

(د) دولت بیل کلینتون 2001 – 1993 (دی 1371 تا دی 1379)

- زدن برچسب «کشور سرکش» به ایران

مقامات دولت کلینتون از ابتدا همگامی با آمریکا را شرط برقراری رابطه با ایران عنوان کردند.^۲ از نظر آنها ایران با حمایت از جنبش‌های تروریستی در منطقه، در امور کشورهای اطراف خود دخالت می‌کرد و باعث ایجاد مشکل، اضطراب و مسئله می‌شد.^۳ بنابراین کلینتون، رئیس جمهور آمریکا صراحتاً اعلام کرد: ما در حال اعمال فشار به متحدان و دوستانمان

1. غرایاق زندی و همکاران، همان، ص 165

2. روزنامه جمهوری اسلامی، 1371/8/16 و 1372/3/2

3. روزنامه جمهوری اسلامی، 1372/3/10

هستیم تا از کشورهایی مانند ایران که از آدمکشی و تروریسم حمایت می‌کنند، پشتیبانی نکنند.^۱ کریستوفر، وزیر امور خارجه آمریکا هم ایران را کشوری متمرّد و سرکش خواند که در روند صلح خاورمیانه مانع ایجاد می‌کند و در انجام فعالیت‌های تروریستی در بسیاری از کشورهای جهان دخالت دارد.^۲ ویلیام کوهن، وزیر جنگ این کشور هم در اجلاس وزیران دفاع ناتو در بروکسل، جمهوری اسلامی ایران را کشوری یاغی قلمداد کرد و گفت: ایرانی‌ها در حال پیشبرد اهداف موشکی خود هستند و تا 10 سال آینده قادر خواهند بود اروپا و آمریکا را در تیررس اهداف موشکی خود قرار دهند.^۳

- تدوین استراتژی «مهار دو جانبه»

ماه مه 1993 (خرداد 1372) «مارتین ایندیک» مدیر کل خاورمیانه وزارت امور خارجه آمریکا این استراتژی را برای مهار ایران و نیز عراق مطرح کرد. به گفته ایندیک سیاست دولت کلینتون با هدف بازدارندگی ایران و عراق در وهله نخست از این ارزیابی نشأت می‌گیرد که رژیم‌های این دو کشور از نقطه نظر منافع مادی در منطقه، خطرناک محسوب می‌شوند. بنابراین، این استدلال را که بایستی به بازی کهنه موازنه قدرت بین آنها ادامه داد و به یکی کمک کرد تا به سطح دیگری برسد، پذیرفته نیست. بر این اساس واشنگتن نیازی ندارد برای مقابله با ایران و عراق به طرف دیگری متکی باشد، بلکه باید تا آنجا که توان دارد حضور نظامی خود را در منطقه خلیج فارس حفظ کند و بلند پروازی‌های نظامی ایران و عراق را مهار نماید. در این چارچوب جمهوری اسلامی ایران در پنج زمینه تهدیدی جدی علیه ایالات متحده و جامعه جهانی، معرفی شد:

- 1- از تروریسم و آدمکشی در سطح جهانی حمایت می‌کند.
 - 2- با حمایت حماس و حزب الله، فعالیت‌ها برای پیشبرد فرآیند صلح بین اسرائیل و اعراب را عقیم می‌کند.
 - 3- در پی سرنگونی دولت‌های دوست در منطقه است.
 - 4- از طریق فعالیت جهت تولید تسلیحات تهاجمی، بدنبال تسلط بر خلیج فارس است.
 - 5- و نیز در پی کسب توان هسته‌ای و موشک‌های بالستیک و انتقال تسلیحات مخرب همگانی به منطقه است.^۴
- استراتژی مهار از طریق مکانیزم‌های نظامی، اقتصادی و سیاسی به اجرا گذاشته شد. در بعد نظامی، دولت کلینتون تلاش کرد با بزرگ‌نمایی خریدهای تسلیحاتی ایران «ضرورت مقابله با تهدید ایران» و «سیاست مهار ایران» را به متحدین اروپایی- آسیایی خود بقبولاند. در این راستا وارن کریستوفر وزیر امور خارجه کلینتون از کشورهای اروپایی خواست برای محدود کردن تقویت بنیه نظامی ایران به آمریکا بپیوندند و سیاست مشترکی اتخاذ نمایند تا ایران موضع خود را در باره تقویت بیش از حد بنیه نظامی اش در منطقه تغییر دهد.^۵ ضمن اینکه آمریکا طرفین قراردادهای تسلیحاتی ایران را تحت فشار شدید قرار داد تا قراردادهای خود با جمهوری اسلامی ایران را لغو کنند.
- در بعد اقتصادی، هدف آمریکا جلوگیری از برقراری هرگونه روابط اقتصادی بین ایران و قدرت‌های اقتصادی بود. طبق نظر آمریکا، قدرت‌های اقتصادی و دارندگان تکنولوژی پیشرفته باید از تأمین نیازهای مالی موقتی و همچنین صدور کالاهای استراتژیک با کاربرد دوگانه اقتصادی و نظامی به جمهوری اسلامی ایران اجتناب می‌کردند.^۶

1. روزنامه جمهوری اسلامی، 1372/5/3

2. روزنامه جمهوری اسلامی، 1372/9/13

3. روزنامه جمهوری اسلامی، 78/9/11

4. Middle east policy council, "dual containment : U. S. Policy toward Iran and Igaq", Washington, D. S (Feb. 24. 1994

5. Lossangeless times, spring 1993.

6. یکتا، حسین، پژوهشگاه علوم و معارف دفاع مقدس پژوهشگاه علوم و معارف دفاع مقدس

- ترمیم علیه ایران

✿ در ۱۵ مارس ۱۹۹۵، کلینتون با صدور دستور اجرایی شماره ۱۲۹۵۷، هرگونه معامله برای توسعه منابع نفتی ایران را ممنوع کرد. کلینتون همچنین دستور شماره ۱۲۹۵۹ را در نهم مارس همان سال صادر کرد که به موجب آن، شرکت‌های آمریکایی از برقراری رابطه اقتصادی با ایران منع شدند.

✿ قانون مجازات ایران و لیبی، ۲۰ سپتامبر ۱۹۹۵ (۲۹ شهریور ۱۳۷۴) با تصویب طرح داماتو رئیس جمهور آمریکا اجازه یافت شرکت‌های غیر آمریکایی که فناوری صنعت نفت را در اختیار ایران می‌گذارند تحریم کند. قانون تحریم ایران و لیبی دولت آمریکا را موظف کرد هر شرکت خارجی که بیش از ۲۰ میلیون دلار در صنعت نفت ایران سرمایه‌گذاری می‌کند را تحریم و مجازات کند. (این لایحه در ۳۰ سپتامبر ۲۰۰۶ به قانون تحریم‌های ایران تغییر یافت).^۱

✿ قانون منع تکثیر تسلیحات هسته‌ای ایران: این قانون در مارس ۲۰۰۰ با امضای رئیس جمهور لازم الاجرا شد. بر اساس این قانون شرکت‌هایی که در انتقال مواد اولیه یا فناوری ساخت موشک‌های بالستیک کروز به جمهوری اسلامی کمک کنند تحریم می‌شوند.

- اهتمام بودجه برای فرابکاری علیه ایران

کاخ سفید با تخصیص بودجه مورد نظر کنگره، برای فعالیت علیه ایران موافقت کرد. هدف از این بودجه ۲۰ میلیون دلاری «وادار کردن جمهوری اسلامی به متوقف ساختن مواضع ضدآمریکایی» عنوان شد.^۲

دولت بیل کلینتون در دوره دوم اقداماتی را در واکنش به انتخابات ۱۳۷۶ ایران انجام داد: حذف ایران از فهرست کشورهای تولیدکننده خشخاش، همکاری با ایران در قالب گروه ۲+۶ در مورد افغانستان، تسهیل صدور ویزا برای ایرانیان، حمایت از تبادل ورزشکاران و دانشگاهیان، آزاد کردن فروش مواد غذایی، دارویی و تجهیزات پزشکی از فهرست اقلام تحریم ایران، معرفی مجاهدین خلق به عنوان یک گروه تروریستی^۳ و پذیرش نقش در کودتای ۲۸ مرداد و حمایت از رژیم پهلوی^۴. اما از آنجا که این اقدامات تنها ترفندی برای تاثیرگذاری بر ایران برای تغییر مشی انقلابی خود بود، راه به جایی نبرد.

1. پور اقدم، دلاور و همکاران، دیپلماسی هسته ای ایران با تاکید بر دیپلماسی پارلمانی، مرکز پژوهش‌های مجلس، ۱۳۹۴، ص ۳۴۶

2. جمهوری اسلامی، ۱۳۷۴/۱۰/۲

3. سخنان مارتین ایندایک طراح سیاست مهار دوجانبه است در انجمن آسیا به نقل از اطلاعات، ۷۸/۷/۲۶

4. <http://www.mideastinfo.com/documents/iranspeech.html>

- قرار دادن ایران در « محور شرارت »

جورج بوش، رئیس جمهور آمریکا طی سخنانی رسمی در کنگره، جمهوری اسلامی ایران را «عضو محور شرارت» توصیف کرد. وی ایران، کره شمالی و عراق را به «حمله» تهدید نمود، اما گفت: هم اینک زمان مناسب حمله نیست. او افزود این کشورها محور شیطانی تشکیل داده‌اند که صلح جهانی را تهدید می‌کند. بوش با ادعای آنکه ایران در پی دستیابی به سلاح‌های کشتار جمعی است، افزود جنگ ما با تروریسم پایان نیافته است و ایران احتمالاً هدف بعدی ما در این جنگ خواهد بود.^۱

- تشدید جنگ روانی علیه ایران و تهدید نظامی ایران

در زمان بوش جنگ روانی علیه ایران به دلیل فعالیت‌های صلح آمیز هسته ای شدت یافت. مقامات آمریکایی ایران را متهم می‌کردند که دنبال دستیابی به سلاح هسته‌ای است. رامسفیلد، وزیر دفاع آمریکا خطاب به ایرانیان اعلام کرد دولت ایران درباره تولیدات هسته‌ای‌اش، حقیقت را نمی‌گوید.^۲ آریس، وزیر امور خارجه آمریکا اعلام کرد ایران به صورت کشوری خطرناک، تلاش می‌کند توانایی‌اش را برای استفاده از انرژی هسته‌ای با اهداف نظامی و حتی تولید سلاح هسته‌ای، گسترش دهد.^۳ ریچارد آرمیتاژ، معاون وزیر امور خارجه آمریکا هم ایرانیان را افرادی به شدت نژادپرست و سلطه جو توصیف کرد که

1. روزنامه جمهوری اسلامی 80/11/11

2. روزنامه ایران، 1383/4/9

3. روزنامه ایران، 83/4/9

«فکر می‌کنند هنوز در عهد خشایارشا و دوران باستان به سر می‌برند و در نتیجه تمایل شدیدی برای یافتن نقشی عمده در منطقه دارند.»^۱ دیک چنی، معاون رئیس جمهوری آمریکا ایران را خطرناک‌ترین کشور جهان معرفی می‌کرد^۲ و بوش، مدعی می‌شد که برای احتراز از جنگ جهانی سوم باید مانع دستیابی ایران به توان ساختن بمب شد.^۳ این اظهارات تنها نمونه‌ای از اظهارات خصمانه دولتمردان آمریکایی در دوران 8 ساله ریاست جمهوری بوش علیه ایران بود که البته به کرات از سوی رسانه‌های غربی بازگویی و بزرگنمایی می‌شد.

در دوران بوش به ویژه در دوره اول ریاست جمهوری وی، تهدید ایران به حمله نظامی جمله‌ای پر تکرار در رسانه‌ها بود. آمریکایی‌ها همواره از «همه گزینه‌ها روی میز است» سخن می‌گفتند.

- اختصاص کمک مالی برای ترویج دموکراسی در ایران

جان بولتون، نماینده آمریکا در سازمان ملل استراتژی دولت بوش در برابر ایران را شامل سه گزینه عنوان کرد: اولاً روش دیپلماسی و احتمال مذاکره با ایران، ثانیاً تلاش برای تحریم اقتصادی ایران از طریق شورای امنیت، و ثالثاً اقداماتی بدون تأیید شورای امنیت، مانند ممانعت از دستیابی ایران به فن‌آوری حساس هسته‌ای و استفاده از اهرم فشار اقتصادی علیه ایران و بالاخره حمایت از نهضت دموکراسی در ایران.^۴ در همین راستا بود که کاندولیزا رایس وزیر امور خارجه آمریکا، 27 بهمن 1384، در نشست پرسش و پاسخ کنگره از کمک 75 میلیون دلاری آمریکا برای پخش برنامه‌های تلویزیونی و رادیویی علیه ایران سخن گفت.^۵

- تمدید ترمیم‌ها علیه ایران و نیز اعمال ترمیم جدید

- ❁ تحریم خدمات وب به شرکت‌های مایکروسافت و یاهو در ایران
- ❁ تحریم برخی بانک‌های ایرانی
- ❁ تحریم سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ایران و نیز شخصیت‌های وابسته به سازمان صنایع هوافضا، و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در سال 2007

1. روزنامه جمهوری اسلامی، 83/10/3

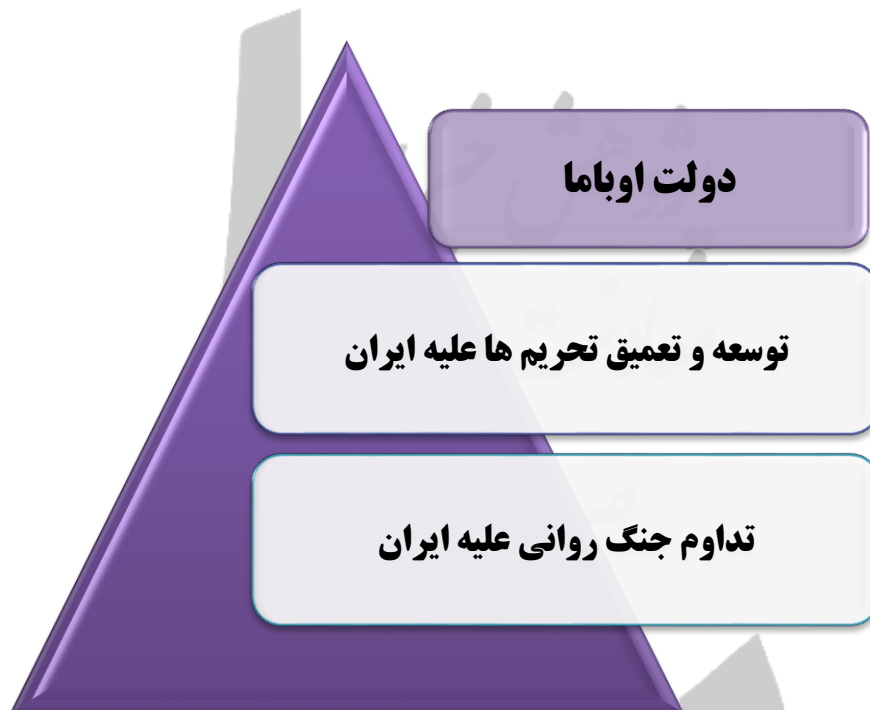
2. روزنامه جمهوری اسلامی، 83/11/5

3. رادیو فردا، 86/7/26

4. واحد مرکزی خبر به نقل از فاکس نیوز 1385/03/11

5. ادبیات کاخ سفید (7)، ابرار معاصر، 1384، ص 30

ه) دولت اوپاما 2009-2016 (دی 1387 تا دی 1395)

- توسعه و تعمیق تحریم ها علیه ایران

به رغم تاکید رئیس جمهوری آمریکا^۱ بر حق ایران برای استفاده از برنامه صلح آمیز هسته‌ای، در این دوره تحریم‌های شدیدی علیه ایران وضع شد. تحریم‌هایی که لئون پانه تا، وزیر دفاع آمریکا، شدیدترین تحریم‌هایی توصیف کرد که تاکنون علیه کشوری وضع شده است.^۲ کنگره آمریکا در دوره اوپاما، تلاش گسترده‌ای را برای جلب موافقت بین‌المللی (خصوصاً چین و روسیه) در جهت تصویب قطعنامه‌ای جدید علیه ایران که حاوی تحریم‌های گسترده‌تر بین‌المللی باشد، آغاز کرد.

✿ مجلس سنای آمریکا با الحاق چند متمم به قانون تحریم ایران مصوب 1996 طرح تحریم بنزین ایران را در 28 آوریل 2009 تصویب و خواستار گسترش دامنه تحریم‌های اقتصادی علیه ایران شد.^۳

✿ مجالس سنا و نمایندگان ایالات متحده آمریکا در 24 ژوئن 2010 لایحه تحریم جامع و مانع سرمایه گذاری را در ایران به تصویب رساندند. این طرح با امضای اوپاما از اول جولای 2010 لازم الاجرا شد. بر اساس این قانون هر شرکتی که از طریق فروش فراورده‌های تصفیه شده به ایران عوایدی معادل یک میلیون دلار یا بیشتر کسب نماید یا در طول یکسال به تدریج به

1. خبرگزاری مهر به نقل از خبرگزاری فرانسه 88/8/13؛ واحد مرکزی خبر به نقل از رادیو فردا 88/12/29

2. واحد مرکزی خبر 1390/12/28

3. پور اقدم، دلاور و همکاران، دیپلماسی هسته ای ایران با تاکید بر دیپلماسی پارلمانی، مرکز پژوهش‌های مجلس، 1394، ص 346

تامین یکی از این فراورده ها به ارزش بیش از 5 میلیون دلار به ایران مبادرت ورزد مشمول تحریم آمریکا قرار می‌گیرد و اجازه فعالیت در بخش های مالی بانکی یا بازار سهام آمریکا را نخواهند داشت.

✿ سنای آمریکا همچنین در جهت افزایش فشار و تحریم‌های بیش‌تر بر ایران، برای اولین بار، متمی را در چارچوب لایحه بودجه نظامی ایالات متحده آمریکا با هدف تحریم بانک مرکزی ایران و خریداران نفت این کشور، در ۳۰ نوامبر ۲۰۱۱ به تصویب رساند.

✿ فرمان‌های اجرایی 13553 (28 سپتامبر 2010) — 13572 (29 آوریل 2011) — 13573 (28 مه 2011) — 13574 (23 مه 2011) — 13590 (20 نوامبر 2011) — 13599 (6 فوریه 2012) — 13606 (23 آوریل 2012) — 13608 (اول مه 2012) — 13622 (30 ژوئیه 2012) و 13628 (9 اکتبر 2012) در زمان اوباما صادر شد. در این فرامین، به ترتیب کارگزاران اطلاعاتی، انتظامی، امنیتی و قضایی کشور؛ سپاه قدس؛ دارایی اشخاص حقیقی و حقوقی وابسته به سپاه به اتهام مداخله در سوریه؛ بخش انرژی؛ بخش انرژی و فناوری‌های دو منظوره؛ بانک مرکزی، پتروشیمی، وزیر اطلاعات، سپاه، نیروی انتظامی و فرماندهی دفاع سایبری؛ وزارت اطلاعات، سپاه و صنعت مخابرات؛ سپاه قدس، انرژی، موسسات مالی و دارایی‌ها؛ صنعت نفت و پتروشیمی، بانک‌ها و دارایی‌ها؛ سپاه قدس، صنایع موشکی، انرژی، موسسات مالی، مسافرت، انسداد دارایی و تجارت را هدف قرار داد.

- مداوم جنگ روانی علیه ایران

اوباما، رئیس‌جمهور آمریکا در دوره اول ریاست جمهوری بارها اعلام کرد هیچ گزینه‌ای از روی میز برداشته نشده است؛ بدین معنا که همه گزینه‌ها در قبال ایران، محتمل است^۱. اوباما حتی بعد از توافق هسته‌ای با ایران گفت: این توافق همه مشکلات ما با ایران را حل نمی‌کند.... رژیم ایران خطرناک و سرکوبگر است و از سازمانهای تروریستی حمایت می‌کند، حقوق بشر ملت خود را نقض می‌کند و امنیت شرکای ما در منطقه از جمله متحد ما اسرائیل را تهدید می‌کند.^۲ در دوره اوباما همچنین وزارت خارجه آمریکا رسماً سازمان مجاهدین خلق ایران را از فهرست گروه‌های تروریستی این کشور خارج کرد.^۳

1. واحد مرکزی خبر ۹۰/۹/۱۸

2. خبرگزاری صدا و سیما، ۹۴/۵/۲۹

3. خبرگزاری مهر، ۹۱/۷/۸

مطالعه فرایند مواضع و عملکرد دولت‌های مختلف دمکرات و جمهوری خواه ایالات متحده آمریکا بیانگر آن است که این دولت‌ها به رغم تنوع در روش برخورد، راهبرد واحدی را در قبال ایران اتخاذ کرده‌اند. حتی دولت اوباما که در دوران ریاست جمهوری وی توافق هسته‌ای موسوم به برجام حاصل شد، در اندیشه آن است جمهوری اسلامی ایران در مسیر تامین اهداف آمریکا قرار گیرد و رفتار خود را تغییر دهد یا فشارهای غیر منصفانه و ظالمانه این کشور را متحمل شود.

بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با اقسام مختلف مردم، ۱۳۹۵/۵/۱۱

این تجربه [برجام] به ما نشان داد که ما در هیچ مسئله‌ای نمیتوانیم [با آمریکا] مثل یک طرف مورد اعتماد بنشینیم صحبت کنیم. انسان گاهی با دشمن هم حرف میزند اما دشمنی که به حرف خودش پایبند باشد و انسان بتواند اعتماد کند که او به هر دلیلی زیر قول خود و زیر تعهدات خود نخواهد زد. با این دشمن میشود حرف هم زد، بله؛ اما وقتی ثابت شد که دشمن، دشمن نابکار است، دشمنی است که در عمل، از نقض عهد هیچ ابائی ندارد و نقض عهد میکند، بعد هم وقتی می‌گوییم آقا چرا [نقض عهد] کردی، باز لبخند میزند، باز زبان چرب و نرم را باز می‌کند و یک جور توجیه می‌کند، با این [دشمن] نمیشود وارد مذاکره شد. اینکه بنده سالها است دائم تکرار میکنم که با آمریکا مذاکره نمی‌کنیم علتش این است. این نشان‌دهنده‌ی این است که [مشکلات] ما در این مسئله، در مسائل مربوط به منطقه، در مسائل گوناگونی که داریم، در مشکلاتی که با آمریکا و امثال آمریکا داریم، با مذاکره حل نمیشود؛ ما یک راهی باید خودمان انتخاب بکنیم، آن راهمان را برویم؛ بگذارید دشمن دنبال شما بدود، بگذارید دشمن دنبال شما بدود. مسئولین سیاسی و دیپلماسی ما صریحاً می‌گویند که آمریکایی‌ها میخواهند همه چیز را بگیرند، [اما] هیچ چیز ندهند! [اگر] یک قدم شما عقب رفتی، یک قدم جلو می‌آیند. اینکه ما مدام می‌گوییم مذاکره نمی‌کنیم، [ولی] بعضی‌ها می‌گویند آقا مذاکره که اشکالی ندارد، اشکال مذاکره این است: شما را از راه صحیح خودت منحرف می‌کند، امتیاز را از شما می‌گیرد - وقتی مذاکره کردید یعنی یک امتیازی بدهید، یک امتیاز بگیرید دیگر؛ معنای مذاکره این است دیگر؛ مذاکره، نشست و گنده کردن و حرف زدن و گفت و شنود و خنده و شوخی که نیست، مذاکره یعنی یک چیزی بده، یک چیزی بگیر - و آنچه را باید بدهی از شما می‌گیرد، [اما] آنچه را باید بدهد، به شما نمیدهد؛ زورگویی می‌کند؛ خب مستکبر یعنی همین، استکبار جهانی یعنی همین، یعنی زورگویی کردن، خودش را برتر دانستن، پایبند به حرف خود نبودن، خود را متعهد ندانستن؛ این معنای استکبار است، وعده‌هایش را تخلف می‌کند. خب امام بزرگوار ما فرمود: آمریکا شیطان بزرگ است؛ واقعاً این تعبیر، تعبیر فوق‌العاده‌ای است. خدای متعال از قول شیطان نقل می‌کند که شیطان در قیامت به کسانی که از او متابعت کرده‌اند می‌گوید: **إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعَدَ الْحَقِّ وَ وَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ؛ (۴)** شیطان به پیروان خودش می‌گوید خدا وعده‌ی روراست درست به شما داده بود، شماها از وعده‌ی خدا پیروی نکردید، پابند نماندید؛ من وعده‌ی دروغی به شما دادم، شما دنبال من راه افتادید! من تخلف وعده کردم، من وعده دادم به شما و تخلف کردم؛ شیطان پیروان خودش را این‌جور در قیامت ملامت میکند. بعد هم خدای متعال می‌فرماید از قول شیطان که به آنها می‌گوید که **«فَلَا تَلُمُونِي وَلَوْ مَوَا أَنفُسِكُمْ»**، من را ملامت نکنید، خودتان را ملامت کنید. این عیناً امروز منطبق است با آمریکا. حالا شیطان در قیامت این حرف را می‌زند، آمریکایی‌ها امروز در دنیا این حرف را می‌زنند؛ وعده میدهند، عمل نمیکنند، تخلف میکنند. امتیاز نقد را می‌گیرند، امتیاز نسیه را نمی‌دهند؛ وضع آمریکا این است. خب، پس به دیگران نباید اعتماد کرد.